

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА»

Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	«Право»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр вивчення	1/9
Кількість кредитів ЄКТС	5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	семінарські заняття - 16 год.
	Самостійна робота – 102 год.
Вид індивідуального завдання	Реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Адреса курсу в системі електронного навчання університету (СДО Прометей)	http://dlc.suem.edu.ua/
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного і приватного права (каб. 215, kaf-pravo@suem.edu.ua)
Викладач /і:	Аблязов Денис Едуардович Литвиненко Анастасія Олександрівна
Контактна інформація викладача/ів:	litvinenko@suem.edu.ua тел. 0637994251
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
В умовах становлення України як демократичної, правової, соціальної держави вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми конституційного права» має особливе значення та дає здобувачам вищої освіти широкий діапазон світоглядних уявлень із найбільш важливих політико-правових проблем розвитку нашої держави: 1) становлення конституціоналізму в Україні на демократичних засадах; 2) забезпечення прав людини та громадянина; 3) реалізація народовладдя; 4) формування дієздатних структур громадянського суспільства.	
Мета навчальної дисципліни:	вивчення проблемних аспектів конституційно-правових явищ, інститутів і норм вітчизняного конституційного права, процесів, пов'язаних з їхнім

	становленням, розвитком та функціонуванням.
Мета орієнтована на формування у студентів таких компетентностей:	Формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права з розумінням природи і змісту його основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	Програма спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі у процесі навчання, практичні проблеми у галузі права, формування загальних, професійних компетентностей, необхідних для розуміння природи та функцій права, змісту його основних правових інститутів.
Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми)	<p>РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.</p> <p>РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.</p> <p>РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.</p> <p>РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.</p> <p>РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.</p> <p>РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.</p> <p>РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.</p> <p>РН 13. Аналізувати та оцінювати практику</p>

	<p>застосування окремих правових інститутів. РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p>
<p>Очікувані результати навчання:</p>	<p>Студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати історію конституційного розвитку України; - розуміти основні напрями політичної конституційної реформи в Україні; - визначати актуальні проблеми безпосереднього народовладдя в Україні та проблеми формування конституційної систему органів державної влади; - визначати конституційно-правові проблеми побудови судової системи, конституційно-правові проблеми в діяльності прокуратури України, конституційно-правові проблеми діяльності Конституційного Суду України; - розуміти актуальні проблеми територіального устрою України; - розуміти конституційно-правові засади та проблеми місцевого самоврядування в Україні; - орієнтуватися в питаннях діяльності Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Конституційного Суду інших органів влади, органів місцевого самоврядування в Україні; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати проблеми функціонування того чи іншого конституційно-правового інституту та пропонувати шляхи подальшого розвитку та вдосконалення. - основоположні концепції теорії і практики конституціоналізму, національного конституційного державотворення і правотворення; - методологію дослідження державно-правових явищ, проблем прав і свобод людини, правової, соціальної, демократичної держави та громадянського суспільства; - історичний досвід конституційного будівництва; - характеристики загальних засад конституційного ладу України; - конституційну регламентацію прав, свобод та обов'язків людини і громадянина; - характеристики конституційно-правового регулювання виборів та референдуму; - конституційні положення організації та функціонування законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні; - конституційно-правові основи організації і діяльності органів місцевого самоврядування; - процес нормотворення і тлумачення нормативно-правових актів, системи конституційного

законодавства і права, правових форм діяльності держави в умовах необхідності збереження національної конституційної ідентифікації та європейської інтеграції.

Зміст навчальної дисципліни:

- Тема 1. Конституційний лад як організаційна основа конституціоналізму в Україні
Тема 2. Основні конституційні характеристики української держави
Тема 3. Сутність безпосередньої демократії, її роль в сучасному світі
Тема 4. Форми безпосередньої демократії на загальнодержавному та місцевому рівнях: правове регулювання та проблеми реалізації
Тема 5. Структура та принципи конституційно-правового статусу особистості в Україні
Тема 6. Муніципально-правовий статус людини та громадянина в Україні
Тема 7. Актуальні проблеми реалізації принципу поділу державної влади в системі вищих органів влади в Україні
Тема 8. Сутність принципу децентралізації державної влади як гарантії місцевого самоврядування, його забезпечення в Україні і в світі

Рекомендовані джерела:

Базова література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Баймуратов М. О., Кофман Б. Я., Старинець О. Г. Безпека інформаційних систем. Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/1148 від 6 липня 2016 року: науково-практичний коментар / Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 2019. 231 с.
3. Гультай М. М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного правосуддя : монографія / Михайло Мирославович Гультай. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. 269 с.
4. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності : навч. посіб. / В. О. Боняк, В. А. Завгородний, О. О. Орлова та ін. ; Дніпр. держ. ун-т внутріш. справ ; за ред. В. О. Боняк. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Дніпро : Ліра ЛТД, 2018. 259 с.

Основна література:

5. Барабаш Ю. Г., Бориславська О.М., Венгер В.М. Конституційне право: підручник. ОБСЄ. Київ : ВАІТЕ, 2021. 528 с..
6. Законодавчі напрями розвитку держави і суспільства (аналітичні підсумки діяльності Верховної Ради України VIII скликання) / За заг. ред. О. Л. Копиленка, Є. Р. Бершеди, О. М. Клименко ; Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 2019. 574 с.
7. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг. ред. В. І. Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 4. К., 2019. 322 с.
8. Захист прав і свобод людини та громадянина Конституційним Судом України. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. пос. / Гультай М. М., Аніщук Н. В., Афанасьєва М. В., Бакаянова Н. М. та ін.; ред. Крусян А. Р., Єзеров А. А. Київ: Юрінком Інтер, 2018. С. 438–456.
9. Слінько Т. М. Конституційне право України: підручник. Харків: Право, 2020. 592 с..
10. Єрмакова Г. С. Розвиток міжконфесійних відносин в Україні (конституц.-правовий аспект). К.: Четверта хвиля, 2018. 344 с. Інститут законодавства Верховної Ради України: новий вимір дослідницької служби парламенту / Упоряд.: О. Л. Копиленко, Є. Р. Бершеда; Інститут законодавства Верховної Ради України. К., 2019. 113 с.
11. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
12. Пересада О.М. Конституційне право України: навчальний посібник в таблицях та

схемах. Київ: ВД «Дакор», 2020. 248 с.

13. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 556 с.

14. Гавриленко В.В. Трансформація державного суверенітету в умовах європейської інтеграції: проблеми теорії та реалізації: монографія. Харків: Фенікс, 2017. 136с.

15. Гамбург Л. С. Державна влада: територіальний устрій і децентралізація: монографія. Lambert Academic Publishing, 2018. 220 с.

16. Бардачов Ю. М., Лопушинський І. Л., Плющ Р.М. Громадівська модель самоврядування в Україні: колективна монографія. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2019. 708 с

17. Джунь В.В. Соціологія конституційного права. Книга друга. Соціокультурні підстави європейського конституціоналізму: монографія. Харків: Право, 2018. 598 с.

18. Калінкін А.С. Конституційна реформа у сфері децентралізації державної влади в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Харків: Фенікс, 2018. 152 с.

19. Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с.

20. Кулик С.В. Конституційна реформа в сфері судової влади України: проблеми теорії та практики: монографія. Харків: Фенікс, 2020. 186 с.

21. Сазонець І.Л. Наукові основи та імплементація світових практик місцевого самоврядування та об'єднання територіальних громад: монографія. Рівне: Волин. обереги, 2017. 216с.

22. Савчин С.В. Конституційна юстиція та забезпечення конституційного правопорядку: 2005-2020: монографія. Харків: Право, 2020. 384 с.

23. Кравців В.С., Сторонянська І. З. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія. Львів, 2020. 531 с.

24. Федоренко В. Л. Конституційні права і свободи людини та їх гарантування й захист в Україні: монографія. Київ. 2020. 138 с.

25. Федоренко В. Л., Чернеженко О. М. Конституційні моделі місцевого самоврядування у державах-учасницях ЄС, Швейцарії та Україні: монографія. Київ: Видавництво «Ліра», 2017. 288 с.

26. Щербанюк О. В. Конституційна доктрина й доктрина судового прецеденту в конституційній юрисдикційній практиці: монографія. Харків: Право, 2021. 680 с.

27. Щербанюк О. В. Проблеми виконання актів Конституційного суду / Виконавче провадження: теорія та практика: монографія. Харків: Право, 2021. 672 с.

Система оцінювання результатів навчання:

Розподіл балів, які отримують студенти:

Екзамен	50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	40 балів (підсумковий контроль)
----------------	---------------------------------	--	------------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Екзамен	30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	25 балів (підсумковий контроль)
----------------	---------------------------------	---	------------------------------------

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (поточний контроль) відбувається під час оцінювання контролю знань таких видів навчальних робіт:

1) Доповіді, виступи на семінарських заняттях;

- 2) *Усне опитування;*
- 3) *Електронне тестування;*
- 4) *Письмові роботи з засвоєння тем курсу;*
- 5) *Виконання завдань самостійної роботи.*

Кожний вид поточної навчальної роботи студента оцінюється за 5-бальною шкалою.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Студенти повинні мати активовану пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації в Viber, Телеграм-каналах групи.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Актуальні проблеми конституційного права».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Студенти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може

звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП «Право» спеціальності 081 «Право» (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.